



## تحلیل جغرافیای رفتارهای انتخاباتی در انتخابات مجلس شورای اسلامی

(مطالعه موردی نهمین دوره انتخابات استان گیلان)

سجاد کریمی پاشاکی<sup>۱</sup> فارغ التحصیل دکتری جغرافیای سیاسی و دانشجوی دکتری حقوق عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، گروه حقوق عمومی و بین الملل، تهران، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۸/۰۷

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۳/۳۱

### چکیده

بررسی رفتارهای انتخاباتی یکی از موضوعات حائز اهمیت در جغرافیای سیاسی محسوب می‌گردد که نشان‌دهنده سیر مشارکت مردمی در حوزه تصمیم‌گیری کلان با استفاده از ساختارهای جغرافیایی است. همواره تبیین چگونگی تحركات انتخاباتی از تبلیغات تا پس از رأی‌گیری می‌تواند بازگوکننده رفتارها و چارچوب‌های موردقبول شهروندان در مشارکت عمومی باشد. لذا محققان حوزه جغرافیای سیاسی می‌کوشند رابطه معناداری میان میزان آرای کاندیداها و محیط‌های جغرافیایی فعالیت آنان پیدا و نیز طیف‌بندی‌های سیاسی موجود را در موفقیت یا عدم موفقیت آنان بررسی نمایند. تحلیل رفتارهای انتخاباتی شهروندان گیلانی در نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی و نیز موضع‌گیری طیف‌های سیاسی پیرامون این موضوع نشان‌دهنده نقش‌آفرینی برخی از گروه‌ها و جریانات سیاسی حاکم بر کشور است، بدین ترتیب بررسی آماری جغرافیای انتخابات و نیز ساختار چینش کاندیداها به لحاظ حمایت گروه‌های سیاسی می‌تواند رفتارهای انتخاباتی شهروندان گیلانی را تبیین نماید. این تحقیق کاربردی با روش توصیفی و تحلیلی و مقایسه‌های آماری به بررسی ماهیت رفتارهای انتخاباتی شهروندان گیلانی در نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی می‌پردازد و تلاش دارد به این سؤال پاسخ دهد که رفتارهای انتخاباتی رأی‌دهندگان گیلان در نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی با کدام‌یک از نظریه‌های رفتارهای انتخاباتی تطابق دارد؟ لذا نتایج حاصله بیانگر آن است رفتارهای انتخاباتی رأی‌دهندگان گیلانی با الگوی انتخاب عقلایی و کارکردگرایی کاندیداها مطابقت دارد.

واژگان کلیدی: جغرافیای انتخابات، مجلس شورای اسلامی، رفتارهای انتخاباتی، گروه‌های سیاسی، مشارکت مردمی



### مقدمه

انتخابات به‌عنوان یکی از ابزارهای مشارکت مردم در مراتب تصمیم‌سازی کشور، قسمت مهمی از دموکراسی مدنی را در ساختار کشورها تشکیل می‌دهد. وجهت سیاست‌گذاری کلان و محلی و مشروعیت آن، امری است که انتخابات نمایندگان مجلس آن را رقم می‌زند. از این‌رو مردم در حوزه‌های انتخابیه در رقابتی با چارچوب‌های مشخص به کاندیداهای خودرأی می‌دهند و جریانات سیاسی شامل احزاب، گروه‌ها و جبهه‌های سیاسی و یا کاندیداها به شکل مستقل نیز در رقابت‌های انتخاباتی با ابزارهای گوناگون تبلیغاتی تلاش می‌نمایند تا در رفتار و سلیق افراد واجد شرایط رأی دادن، تأثیری در جهت منافع خود یا جریان سیاسی حامی، بنهند. لذا تبیین فعالیت‌های انتخاباتی و توزیع آرا میان کاندیداهای حوزه‌های انتخابیه و نیز طیف‌های سیاسی مؤثر در انتخابات موضوعاتی است که می‌توان با بررسی آن‌ها رفتارهای انتخاباتی مردم را تحلیل نمود. جغرافیای انتخابات به‌عنوان یکی از شاخه‌های جغرافیای سیاسی محدوده‌های محلی، منطقه‌ای و ملی را بستری برای انتخابات نمایندگان می‌داند. این محدوده‌های جغرافیایی و شناسه‌های مرتبط با دموکراسی همچون رفتار رأی مردم، از نکات اصلی موردتوجه در جغرافیای انتخابات می‌باشد. (Pishgahifard & Shoshtari, 2008: 110) مشارکت سیاسی اشکال مختلفی دارد که می‌توان از مبارزات انتخاباتی، اعمال نفوذ بر سیاستمداران و رأی دادن نام برد. مشارکت سیاسی برای هر نظام سیاسی دارای آثار و پیامدهایی است. ثبات و کارآمدی هر نظام سیاسی همواره نیازمند تأیید و به رسمیت شناختن از سوی مردم است؛ زیرا مردم در همه نظام‌های سیاسی نقش اول را در ثبات و کارآمدی نظام خویش ایفا می‌کنند. (Attarzadeh & Tavasoli, 2010: 181)

استان گیلان دارای مساحت ۱۴۰۴۲ کیلومترمربع و جمعیتی بالغ بر ۲۴۸۳۱۵۸ نفر با توجه به برآورد ثبت‌احوال می‌باشد. بر اساس برآوردهای جمعیتی صورت پذیرفته‌شده تعداد ۱۵۳۹۵۵۸ نفر بالای ۱۸ سال تقریباً ۶۲٪ از جمعیت کل استان حائز شرایط رأی دادن می‌باشند. با توجه به فشردگی تراکمی جمعیتی در استان گیلان و از آنجائی که از میان ۱۶ شهرستان استان در ۱۱ حوزه انتخابیه برای انتخاب ۱۳ نفر نماینده شهرستان‌های استان فرایند انتخابات اعمال و به سرانجام رسید لذا ۱۰ نماینده در مرحله اول و سه نماینده در مرحله دوم طی مراحل رأی‌گیری انتخاب شدند. از این‌رو ضرورت تحلیل توزیع جغرافیایی مشارکت مردمی و نیز طیف‌های سیاسی حمایت‌کننده از کاندیداها در نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی، مسئله‌ای است که می‌تواند بازگوکننده رفتارهای انتخاباتی شهروندان گیلانی در طی مراحل مختلف انتخابات باشد. در این مقاله ضمن بررسی طیف‌های سیاسی فعال در انتخابات و حمایت‌های آنان از کاندیداهای مشخص، به تجزیه و تحلیل الگوهای رفتاری انتخاب شهروندان استان گیلان پرداخته می‌شود. با توجه به نقش‌آفرینی گروه‌های سیاسی در قالب ارائه فهرست‌هایی از کاندیداها و ائتلاف‌ها و انجام فعالیت‌های انتخاباتی به‌منظور پیروزی فرد یا افراد موردنظر در سیر انتخابات، این تحقیق تلاش می‌کند با توجه به وضعیت مشارکت مردم در انتخابات و فعالیت‌های سیاسی گروه‌ها، ضمن تبیین جغرافیایی رفتار رأی‌دهندگان در انتخابات به وضعیت موفقیت یا شکست گروه‌های سیاسی نیز در آن بپردازد. این تحقیق، کاربردی و بر اساس یافتن علایق و سلیق رأی‌دهندگان و رقابت‌های طیف‌های سیاسی در انتخابات شکل گرفته است. چارچوب تحقیق حاضر با رویکردی تحلیلی- توصیفی و با استفاده از داده‌های آماری نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در استان گیلان و همچنین تطبیق طیف‌بندی‌های سیاسی کاندیداها شهرستان‌های استان و میزان موفقیت آن‌ها شکل گرفته است و به جایگاه جغرافیای انتخابات در مشارکت‌های سیاسی شهروندان گیلان اشاره می‌نماید. لذا مستندات با استفاده از آمارهای رسمی موجود طبقه‌بندی و استنتاج گردیده است.



## ۱. مبانی نظری تحقیق

### انتخابات

انتخابات به‌عنوان عاملی برای تجسم‌بخشی روح دموکراسی مدنی و نقش‌آفرینی انتخاب مردم در سرنوشت سیاسی خویش محسوب می‌گردد. لذا دولت‌ها برای حفظ ساختارهای مشروع خویش اقدام به برگزاری انتخابات آزاد می‌نمایند. هدف از انتخابات در بسیاری از کشورها، ساختن و تحقق بخشیدن سیستمی است که در آن هر رأی‌دهنده بزرگسال یک رأی مجزا دارد که ارزش آن با بقیه برابر است و از اصل یک فرد یک رأی پیروی می‌کند. (Blacksell, 2010: 158) چشم‌انداز استقبال از انتخابات توسط مردم خود تضمین‌کننده حیات دولت‌ها می‌باشد لذا حقوق مشارکت سیاسی، مانند حق رأی در انتخابات محلی و ملی که شهروندان حقوق اجتماعی و ملی و معینی دارا هستند (Giddens, 2002: 293) آینده دولت و ملت‌ها را رقم خواهد زد. تلاش برای برقراری دموکراسی از جانب دولت‌ها و یا تلاش برای استقرار دموکراسی توسط عوامل فعال سیاسی در کشورهای دارای نظام تک‌حزبی یا دیکتاتوری امری است که کلید‌گذار آن از طریق انتخابات رقم می‌خورد. دموکراسی دارای انواع مختلفی است. به‌عنوان مثال دموکراسی می‌تواند شکلی مستقیم و یا شکلی غیرمستقیم داشته باشد. پیتر تیلور<sup>۱</sup> معتقد است دموکراسی مستقیم، حاکمیت خود مردمی می‌باشد درحالی‌که دموکراسی غیرمستقیم حاکمیت از جانب مردم است و معمولاً با انتخابات و رقابت احزاب سیاسی همراه است. (Gilmartin, 2009: 51) نتایج انتخابات در واقع خود پایه و اساس جغرافیای قدرت سیاسی محسوب می‌گردد. (Gregory and other, 2009: 188) که به‌واسطه آن بازیگران سیاسی شامل، گروه‌ها، احزاب و... سعی بر توسعه قلمروهای نفوذ خود می‌نمایند. کنش‌ها و واکنش‌های فعالیت‌های انتخاباتی بازگوکننده پویایی سیاسی در سیر تحولات دموکراسی جوامع می‌باشد. از این سبب است که تحرکات انتخاباتی احزاب و مشارکت‌های مدنی شهروندان عاملی برای تثبیت مشروعیت نظام سیاسی برشمرده می‌شود. لذا انتخابات علنی، آزاد و عادلانه جوهر دموکراسی است. انتخابات رکن اساسی مردم‌سالاری است و تعیین اکثریت و اقلیت هم تنها از همین طریق ممکن است. (Mollahosseini ardakani, 2007: WWW)

### جغرافیای انتخابات و رفتارهای انتخاباتی

انتخابات یک هواسنج خوب برای تغییرات اجتماعی است زیرا مستقیماً بخش بزرگ‌تری از جمعیت را در مقایسه با دیگر آزمایش‌های افکار عمومی درگیر می‌کند و انتخابات شکاف‌های اجتماعی اصلی را نشان می‌دهد و اغلب، می‌تواند تصویری روشن از چگونگی دگرگونی‌های ایالت‌ها و مناطق در همه سطوح را ارائه کند. (Blacksell, 2010: 162) گروه‌های اجتماعی و سیاسی در جوامع توسعه‌یافته تلاش می‌کنند تا سهم بیشتری را در انتخابات به خود اختصاص دهند و این موضوع با توجه به شعارهای سیاسی و نیز کارکرد احزاب و گروه‌ها در جامعه به‌راحتی قابل نمود است. به‌طور کلی جغرافیای انتخابات به بررسی همه‌جانبه مسائل انتخابات اعم از انتخابات پارلمانی یا ریاست جمهوری پرداخته و فرآیندهای بیرون و درونی ناشی از انتخابات را مورد توجه قرار می‌دهد تا به‌پیش بینی سیاست‌های اجتماعی آینده پردازد و وضعیت یک کشور را در سمت‌گیری سیاست‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی آینده تشریح نماید. (Pishgahifard, 1993: 47)

ترسیم نقشه رفتار رأی‌گیری، یکی از دیرپاترین جستارهای جغرافیای انتخابات است. از بعد فضایی، الگوی رأی‌گیری متنوع است؛ به‌گونه‌ای که میان این پراکنش فضایی و وجود بنگاه‌ها و واحدهای اقتصادی و اجتماعی، همبستگی

<sup>1</sup>. Peter Taylor



برقرار می‌باشد. (Kaviani rad,2007:489) تبیین جغرافیایی انتخابات دربرگیرنده مفاهیم گسترده‌ای از عوامل دخیل در انتخابات می‌باشد. مجموعه این عوامل در نهایت مشخص‌کننده رفتارهای انتخاباتی شهروندان در حوزه‌های رأی‌گیری است. جغرافیای انتخابات به‌عنوان یکی از شاخه‌های جغرافیای سیاسی محدوده‌های جغرافیای محلی، منطقه‌ای و ملی را بستری برای انتخاب نمایندگان می‌داند. این محدوده‌های جغرافیایی و شناسه‌های مرتبط با دموکراسی همچون رفتار رأی مردم، از نکات اصلی موردتوجه در جغرافیای انتخابات می‌باشد. (Pishgahifard & Shoshtari,2008:110) جغرافیای انتخابات، تجزیه و تحلیل فعل و انفعالات فضائی و مکانی و فرآیندهای انتخاباتی با توجه به گستره نفوذ احزاب و گروه‌های سیاسی می‌باشد. درواقع به‌کارگیری لفظ جغرافیا برای انتخابات متضمن تحلیل‌های پراکندگی فضایی و مکانی حوزه‌های رأی‌گیری، فرایند رأی‌گیری و اقدامات گروه‌ها و جبهه‌های سیاسی دخیل در امر انتخابات است. پیدایش جغرافیای انتخابات را می‌توان در اوایل قرن بیستم دانست که تحت تأثیر دانشمندان علوم سیاسی رشد و توسعه یافت. از آندره زیگفرید<sup>۱</sup> دانشمند فرانسوی علوم سیاسی به‌عنوان بنیان‌گذار جغرافیای آکادمیک انتخاباتی نام می‌برند او در خصوص تجزیه و تحلیل فرآیندهای رأی‌گیری و نیز جغرافیای فعالیت‌های حزبی در انتخابات فرانسه مطالعاتی انجام داد. (Pattie & Johnston,2009:406) موضوع جغرافیای انتخابات رابطه مستقیمی با رفتارهای انتخاباتی دارد. رفتارهای انتخاباتی در واقع نوعی کنش سیاسی است که با کارکردهای ساختی خرده نظام‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در سطح کلان نظام رابطه دارد. این رفتار در سطح خرد نظام، با وضعیت ارگانسیم رفتاری، شخصیت اجتماع و الگوهای رفتاری آن ارتباط می‌یابد. (Darabi,2009:28) در واقع جغرافیدانان سیاسی در بخش جغرافیای انتخابات دو هدف اصلی را دنبال می‌کنند: یکی بررسی نتایج آراء انتخابات که در نتیجه آن خطوط سیاسی حاکم بر جامعه ترسیم می‌شود و دوم بررسی آراء اعضای پارلمان در مورخ طرح‌ها و لویج که از طریق آن منافع موکلین آن‌ها مشخص می‌گردد. (Pishgahifard,1997:46) دیدگاه و نظریه‌های مرتبط با رفتار انتخاباتی را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد. دسته اول در جستجوی آن است که آیا مردم رأی می‌دهند و در انتخابات مشارکت می‌کنند و در دسته دوم صحبت از این است که افراد شرکت‌کننده در انتخابات به چه گروه‌های سیاسی یا فردی رأی می‌دهند. (Hafiznia & Kaviani Radrad,2004:148) لذا می‌توان با بهره‌گیری از چارچوب‌های رفتار انتخاباتی شهروندان و نیز جغرافیای مکان‌ها و فضاهای رقابت، چشم‌اندازی در مورد سلیق سیاسی و عملکردهای گروه‌ها و احزاب سیاسی به دست آورد. در بررسی نظریه‌های رفتار انتخاباتی می‌توان به سه دسته ذیل اشاره نمود:

- ۱- نظریه ایدئولوژی مسلط: این نظریه بر مبنای تسلط ایدئولوژی حاکم بر اجتماع شکل گرفته است. بسیاری از افراد که در انتخابات شرکت می‌کنند تحت تسلط ایدئولوژی‌ای که در جوامع حاکمیت داشته و به‌واسطه ابزار رسانه‌های گروهی و جمعی تبلیغ می‌شود قرار دارند. درواقع انتخاب تحت تأثیر آموزشی است که حکومت می‌دهد (Rezvani,2007:152) در این نظریه افراد کاندیداهایی را انتخاب می‌کنند که با ایدئولوژی حکومت همگام باشند. بنابراین نگرش‌های رأی‌دهندگان با عقاید ایدئولوژی مسلط مطابقت دارد. (Attarzadeh & Tavasoli,2010:181)
- ۲- نظریه انتخاب عقلایی: این الگو از سوی آنتونی داونز، به‌ویژه در کتابی با عنوان «نظریه‌ای در باب دموکراسی» عنوان شد. داونز گزینش‌های سیاسی را به انتخاب‌های اقتصادی تشبیه می‌کند. او می‌گوید افراد در بازار، کالاها را به لحاظ قیمت و کیفیت مقایسه کرده و کالاهایی را می‌خرند که از نظر اقتصادی مقرون‌به‌صرفه باشد. مردم در بازار سیاست نیز به همین شیوه عمل می‌کنند و رأی خود را به افراد با احزابی می‌دهند که بهترین درخواست‌های

<sup>1</sup>. Andre' Siegfried



رأی‌دهندگان پاسخ می‌گویند. (Keabi, 1995:161) در این نظریه بر استقلال فکری افراد جهت رأی دادن تأکید می‌کند و اعتقاد بر آن دارد که افعال کاندیدا ملاکی برای انتخاب هستند لذا عمل‌گرایی و تطبیق آن با نیازها شرط مهمی برای انتخاب کاندیدا خواهد بود.

۳- نظریه هویت حزبی - جناحی: این نظریه مبتنی بر فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی و میزان علائق مردم به آن‌ها است. آنچه مسلم است احزاب از ساختار سیاسی مشخصی به‌عنوان اهداف و خط‌مشی برخوردارند که سلسله فعالیت‌های انتخاباتی خود را بر اساس آن نظم و ترتیب می‌دهند. اعضا حزب و نیز طرفداران آن به‌عنوان هواداران سعی دارند با انتخاب خویش منافع حزبی را از طریق افزودن بر قدرت سیاسی به‌واسطه کسب جایگاه در طبقات سیاسی جامعه همچون مجلس یا شورا تثبیت و قوام بخشند. در این راستا است که افراد بر اساس لیست‌های پیشنهادی احزاب و گروه‌های سیاسی به کاندیداها رأی می‌دهند.

با توجه به نظریات رفتارهای انتخاباتی بیان‌شده در ادامه مقاله ضمن بررسی داده‌های آماری نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در استان گیلان به تبیین جغرافیای رفتارهای انتخاباتی شهروندان گیلانی پرداخته و چارچوب‌های انتخاب آنان تحلیل و بررسی می‌گردد.

### فضای انتخاباتی در استان گیلان

با توجه به اینکه در جریان انتخابات غالب گروه‌های سیاسی و جبهه‌های مختلف فعالیت‌های خود را تشدید می‌نمایند لذا گروه‌بندی‌های مختلفی در زمان انتخابات پدید می‌آید. از این‌رو جهت کسب کرسی‌های مجلس این گروه‌ها رقابت‌های انتخاباتی می‌نمایند. در دور نهم انتخابات مجلس شورای اسلامی طیف‌های مختلفی از گروه‌ها و جبهه‌های سیاسی فعالیت انتخاباتی نمودند اما آنچه بر فضای انتخابات غالب بوده تفکر اصولگرایی و گروه‌های منشعب از آن بود. شکل‌گیری جبهه متحد اصولگرایی، جبهه پایداری انقلاب اسلامی، جبهه ایستادگی، صدای ملت و حزب مردم‌سالاری به‌عنوان طیف‌های مهم سیاسی دخیل در انتخابات ضمن انجام رقابت‌های انتخاباتی لیست‌های جداگانه‌ای ارائه نمودند. در این میان گروه‌ها و احزاب دیگری نیز که نقش چندانی در رقابت‌های انتخاباتی ایفا نمی‌نمودند به‌صورت حمایت از تک کاندیدا فعالیت داشتند. برای تبیین جریان‌ات سیاسی حاکم بر انتخابات سه گروه زیر به‌عنوان نقش‌آفرینان صحنه رقابت‌های انتخاباتی معین می‌شود:

۱- کاندیداهای حمایت‌شده توسط گروه‌ها و احزاب و جبهه‌های سیاسی کلان

۲- کاندیداهای حمایت‌شده توسط گروه‌ها و احزاب و جبهه‌های سیاسی خرد

۳- کاندیداهای مستقل

۱- در دسته اول که با محوریت جریان اصولگرایی در کشور جریان دارد گروه‌های شاخصی چون جبهه متحد اصولگرایی، جبهه پایداری انقلاب اسلامی و جبهه ایستادگی انقلاب اسلامی می‌باشند. وجه مشترک تمام این گروه‌ها، وجود اندیشه‌های اصول‌گرایانه است. اصول‌گرایان به‌طور خلاصه افرادی هستند که به مبانی و ارزش‌های "انقلاب اسلامی" اعتقاد دارند. انقلابی که نه فقط در عرصه‌های سیاسی و تغییر رژیم حکومتی صورت گرفته، بلکه یک حرکت بزرگ فکری و ارزشی را در قرن بیستم پایه‌گذاری کرده است. (Alef, 2009:WWW) که در این میان اختلافاتی باعث شده است که از ائتلاف میان آن‌ها جلوگیری شود. این دسته‌ها به شرح ذیل تقسیم‌بندی می‌شوند:

الف) جبهه متحد اصولگرایان: جبهه اصولگرایی به دسته‌های مختلفی تقسیم‌بندی می‌شوند. دسته اول احزابی نظیر: حزب مؤتلفه اسلامی، جامعه اسلامی مهندسين و... را شامل می‌شوند که قریب به ۱۴ حزب می‌باشد. این احزاب تحت عنوان جبهه پیروان امام و رهبری فعالیت می‌نمایند. دسته دوم متشکل از احزابی هستند که ضمن فعالیت در



جبهه اصولگرایی تفاوت‌هایی با جبهه پیروان امام (ره) و رهبری دارند در واقع این جبهه تحت عنوان اصولگرایان تحول‌خواه طبقه‌بندی می‌شوند. این جبهه شامل احزابی نظیر: جمعیت رهپویان انقلاب اسلامی، جمعیت ایثارگران، جبهه ایستادگی و مقاومت و همچنین افراد سیاسی شاخص می‌باشند. این احزاب و گروه‌ها به جهت همبستگی و پیروزی در انتخابات ترکیب ۷+۸ که شامل ۷ نفر اعضای مرضی‌الطرفین و ۸ نفر از اعضای متشکل گروه‌های اصولگرایی می‌باشند، را تشکیل دارند. (Tajali Basirat,2011:WWW) بر اساس اتحاد صورت پذیرفته‌شده این گروه نسبت به رصد وضعیت انتخاباتی کشور پرداخته و لیست‌هایی را در حوزه‌های انتخابیه کشور ارائه نمودند. شاخص‌های اولیه این جبهه حول موارد ذیل می‌باشد:

۱. دفاع از ارزش‌های اسلامی؛
  ۲. پایبندی به مبانی انقلاب اسلامی؛
  ۳. التزام عملی به ولایت‌فقیه و فصل‌الخطاب دانستن نظر رهبری؛
  ۴. احترام و توجه به جایگاه روحانیت و مرجعیت؛
  ۵. ساده زیستی و پرهیز از تجمل‌گرایی و اشرافی‌گری و توجه ویژه به گروه‌های ضعیف و نیازمند؛
  ۶. اعتقاد به آزادی‌های مشروع و مردم‌سالاری دینی؛
  ۷. عدالت محوری و مبارزه با فساد؛
  ۸. تاکید و باور به پیشرفت همه‌جانبه کشور؛
  ۹. اداره امور بر اساس موازین اسلامی، عقلانیت، قانون، برنامه، حسن تدبیر و عطوفت با مردم؛
  ۱۰. اعتقاد و التزام به تعامل و هماهنگی میان قوا در سایه تدبیرهای رهبری؛
  ۱۱. دشمن‌شناسی، استکبارستیزی، استقلال‌طلبی و موضع‌گیری صریح در برابر دشمنان و فتنه‌ها؛
  ۱۲. تلاش برای تحقق وحدت امت اسلامی (سایت جبهه متحد اصولگرایی)
- ب) جبهه پایداری انقلاب اسلامی: پس از پیروزی محمود احمدی‌نژاد جبهه‌ای با اشراف آیت اله مصباح یزدی و با حضور افرادی چون دکتر آقا تهرانی راه‌اندازی شد. این جبهه با حضور افرادی چون دکتر الهام، حجت‌الاسلام حسینیان، دکتر لنکرانی، صادق محصولی، حجت‌الاسلام رسایی، دکتر کوچک زاده و... به‌عنوان طیف حامیان دولت فعالیت‌های سیاسی خود را در قالب جبهه پایداری انقلاب اسلامی در سال ۱۳۹۰ توسعه دادند. مانیفست خلاصه‌شده این جبهه دربرگیرنده ۱- مخالفت با جریان اصلاحات، ۲- مخالف با جریان انحرافی، ۳- مخالفت با اصولگرایانی که در جریان فتنه ۸۸ سکوت اختیار کرده بودند، می‌باشد. (Tajali basirat,2011:WWW) (Paydari Front,2011:WWW)

ج) جبهه ایستادگی انقلاب اسلامی: این جبهه در سال ۱۳۸۹ با تلاش‌های احزاب و گروه‌های مختلف سیاسی و فرهنگی ازجمله: ۱- جبهه حامیان ولایت ۲- حزب توسعه و عدالت ایران اسلامی ۳- جمعیت آبادگران جوان ایران اسلامی ۴- حزب سبز ۵- حزب نیک اندیشان ایران اسلامی ۶- انجمن بین‌المللی ضد صهیونیستی ۷- مجمع اسلامی آرمان ملت ایران ۸- خدمتگزاران ایران اسلامی و ۹- حزب اسلامی ایران زمین، فعالیت‌های خود را آغاز نمود. مبانی فکر این جبهه بر ارزش‌های انقلاب اسلامی و منافع ملی و به‌دوراز هر نوع گرایش قومی و تبار اندیشی و توجه به دغدغه‌ها و آسیب‌ها و اصلاح آن‌ها، تکیه دارد. این جبهه با توجه به شرایط پس از انتخابات ریاست جمهوری سال ۸۸ و آثار و عوارض بداخلاقی‌های آن دوران، سوءتعبیر و برداشت‌های اولیه تا حد مقابله با نظام و شکل‌گیری جریان فتنه، بروز جریان‌های انحرافی، وضعیت اقتصادی و فرهنگی کشور، شرایط پرتلاطم منطقه‌ای و فرا منطقه‌ای وعده



نائل آمده به چشم‌انداز در افق ۱۴۰۴ و مطالبات نسل جدید و شرایط تحول‌آفرین حوزه‌های علمی، آموزشی و فناوری در سطح جهان و ده‌ها عامل دیگر با رویکردی عمل‌گرایانه سعی در تبیین اهداف خود نمود. (Estadegi, 2010: WWW)

۲- کاندیداهای حمایت‌شده توسط گروه‌ها و احزاب و جبهه‌های سیاسی خرد: برخی از احزاب و گروه‌های سیاسی که شامل گروه‌های اصولگرا و اصلاح‌طلب می‌باشند با شروع فعالیت‌های انتخاباتی مجلس شورای اسلامی اقدام به تهیه لیست جداگانه و حمایت از کاندیداهای معرفی‌شده نمودند. در این میان مهم‌ترین این احزاب و گروه‌ها شامل، صدای ملت (منتقدین دولت) و مردم‌سالاری می‌باشند. اما برخی دیگر از احزاب چون خانه کارگر، حزب تمدن اسلامی و برخی دیگر از احزاب نیز به ارائه لیست‌هایی محدود به تهران و یا برخی شهرستان‌ها اقدام نمودند و یا جبهه‌های غیررسمی چون حامیان ولایت اقدام به ارائه لیست‌هایی برای انتخابات مجلس نمودند.

الف) صدای ملت: صدای ملت به‌عنوان یکی از جبهه‌های فعال منتقد دولت با ایجاد انشعاب در شاخه اصولگرایی به لیستی مجزا در نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی اقدام نمود. این جبهه نسبت به معرفی ۲۳ نفر در استان‌های کشور و نیز ۱۷ نفر در تهران لیست انتخاباتی خود را در کشور تکمیل نمود.

ب) حزب مردم‌سالاری: این حزب با گرایش اصلاح‌طلب در سال ۱۳۷۹ منشعب از حزب همبستگی اسلامی ایران به وجود آمد. این حزب در نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی تعداد ۸۵ کاندیدا (۱۵ کاندیدا در تهران و ۷۰ کاندیدا در استان‌ها) معرفی نمود. (Tabnak, 2011: WWW) علیرغم ماهیت اصلاح‌طلب حزب مردم‌سالاری برخی از کاندیداهای معرفی‌شده این حزب اصولگرا می‌باشند.

۳- کاندیداهای مستقل: منظور از کاندیداهای مستقل کاندیداهایی هستند که طی فرآیند انتخابات در لیست هیچ‌یک از احزاب و جبهه‌های سیاسی گنجانده نشده‌اند اگرچه می‌توانند از لحاظ نگرش سیاسی همسو با برخی از جبهه‌ها و یا احزاب باشند. در واقع کاندیدای مستقل کاندیدای منفرد و متشکلت نیست بلکه کاندیداهایی هستند که مستقل بوده و وابستگی خاص به گروه‌های سیاسی ندارد. البته به نظر می‌رسد در نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی جبهه‌ای تحت عنوان ائتلاف کاندیداهای مستقل کشور تشکیل شد که این ائتلاف به دلیل عدم همبستگی و ساماندهی منسجم به‌صورت یکپارچه عمل ننمود.

## ۲. یافته‌های تحقیق

### چشم‌انداز انتخاباتی استان گیلان

با توجه به آمار جمعیتی اداره کل ثبت‌احوال استان گیلان در سال ۱۳۹۰ جدول شماره ۱ بیانگر جمعیت به تفکیک شهرستان‌های استان و نیز تعداد واجدین شرایط برای رأی دادن است.



جدول ۱. برآورد جمعیت شهرستان‌های استان

شهرستان	جمعیت ۱۳۹۰	واجدین شرایط
آستارا	۸۵۱۵۶	۵۲۷۹۷
آستانه اشرفیه	۱۰۹۵۲۲	۶۷۹۰۳
صومعه سرا	۱۳۴۲۶۲	۸۳۲۴۳
بندر انزلی	۱۳۶۶۵۶	۸۴۷۲۷
رشت	۸۸۸۹۱۶	۵۵۱۱۲۸
رودبار	۱۰۷۲۷۱	۶۶۵۰۹
رودسر	۱۴۸۷۵۹	۹۲۲۳۰
املش	۴۷۴۲۱	۲۹۴۰۱
فومن	۹۹۹۷۷	۶۱۹۸۵
شفت	۶۴۷۲۶	۴۰۱۳۰
لاهیجان	۱۶۶۴۸۹	۱۰۳۲۲۳
سیاهکل	۴۸۲۰۹	۲۹۸۹۰
لنگرود	۱۳۶۹۰۹	۸۴۸۸۴
تالش	۱۹۰۸۳۰	۱۱۸۳۱۴
رضواتشهر	۶۷۴۲۱	۴۱۸۰۱
ماسال	۵۰۶۳۵	۳۱۳۹۴

General Office of Civil Registration, 2013

از میان شانزده شهرستان استان تعداد ۱۳ نفر نماینده پس از اخذ رأی به‌عنوان نمایندگان استان گیلان عازم مجلس می‌شوند. در این میان در ثبت‌نام اولیه تعداد ۲۰۱ نفر برای حضور در صحنه انتخابات ثبت‌نام نمودند که جدول شماره ۲ به تعداد کاندیداهای هر حوزه و تعداد کاندیداها قبل و پس از نظر شورای نگهبان<sup>۱</sup> اشاره می‌نماید.

<sup>۱</sup>. پس از نظر نهایی شورای نگهبان در دور اول و نیز انصراف برخی از کاندیداها





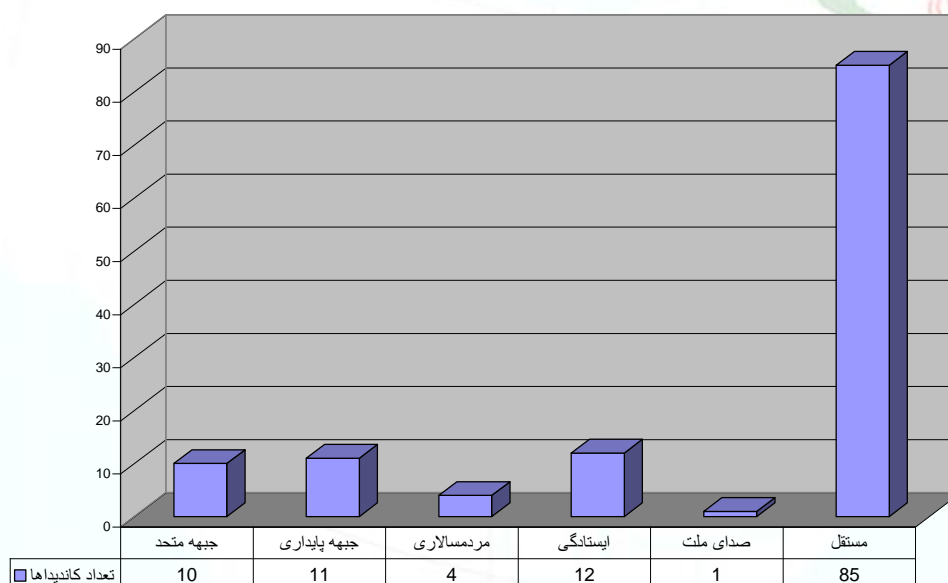
جدول ۲. وضعیت کاندیداهای ثبت نامی در شهرستان‌های استان گیلان

شهرستان	تعداد نمایندگان	تعداد کاندیداهای ثبت نامی	تعداد کاندیداهای نهایی	درصد کاندیداهای نهایی به کاندیداهای ثبت نامی
آستارا	۱	۱۳	۴	۳۱٪
آستانه اشرفیه	۱	۱۷	۱۰	۵۹٪
صومعه سرا	۱	۶	۶	۱۰۰٪
بندر انزلی	۱	۸	۳	۳۷.۵۰٪
رشت	۳	۵۱	۳۱	۶۱٪
رودبار	۱	۱۸	۸	۴۴٪
رودسر و املش	۱	۱۵	۷	۴۷٪
فومن و شفت	۱	۱۱	۵	۴۵٪
لاهیجان و سیلکنکل	۱	۲۵	۱۲	۴۸٪
لنگرود	۱	۱۶	۱۰	۶۲.۵۰٪
تالش، رضوانشهر و ماسال	۱	۲۱	۱۱	۵۲٪
جمع	۱۳	۲۰۱	۱۰۷	۵۳٪

(Author, 2013)

بر اساس آمارهای موجود از تعداد ۲۰۱ کاندیدای ثبت نامی در حوزه‌های انتخابیه استان گیلان تعداد ۱۰۷ نفر به‌طور قطعی حائز شرایط کاندیداتوری رقابت‌های انتخاباتی شده که درواقع ۵۳ درصد از کل مجموع ثبت‌نام‌شدگان را تشکیل می‌دادند.

در این میان از مجموع ۱۰۳ نماینده راه‌یافته به رقابت‌های انتخاباتی نمودار تفکیکی گرایش حزبی و گروهی آنان در ۶ گروه به شرح ذیل مشخص گردیده است.

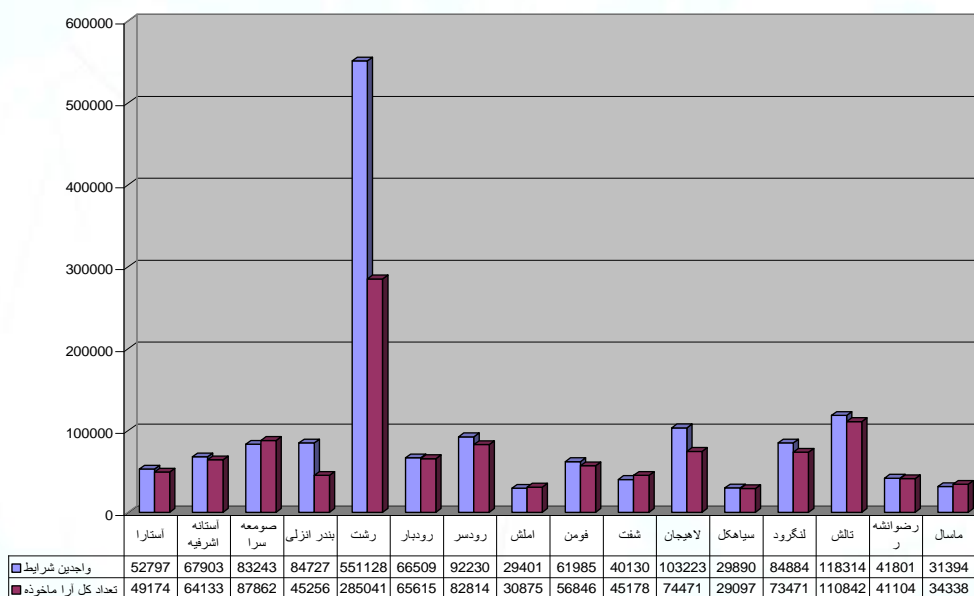


نمودار ۱. وضعیت آماری عضویت کاندیداها در احزاب و جبهه‌های سیاسی در استان گیلان (Author, 2013)

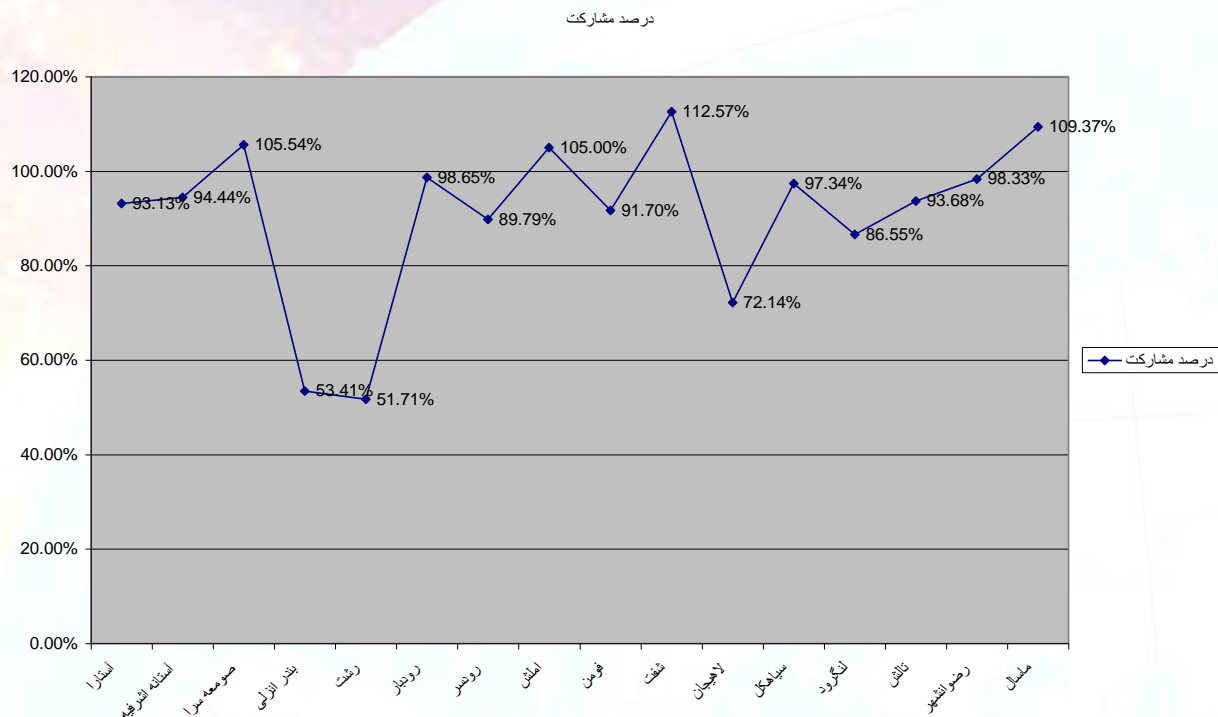


همان‌طور که عنوان شد علاوه بر گروه‌ها و احزاب سیاسی ذکر شده برخی از گروه‌های سیاسی رسمی و غیررسمی نشأت گرفته از لابی‌های استانی لیست‌هایی را در شهرستان‌های استان گیلان ارائه نمودند. اما با توجه به عدم پشتیبانی مشخص و حتی غیررسمی بودن آن‌ها از بیان آن خودداری می‌شود.

فرآیند رأی‌گیری نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در استان گیلان از ساعت ۸ صبح روز جمعه مورخ ۹۰/۱۲/۱۲ لغایت ساعت ۲۲ همان شب برگزار شد. با توجه به تعداد واجدین شرایط رأی دادن و رأی‌های مأخوذه صحیح نمودار شماره ۲ به‌عنوان نمودار تطبیقی واجدین شرایط و آرا مأخوذه صحیح در شهرستان‌های استان گیلان ارائه می‌گردد. از آنجائی که نسبت تعداد کل آرا مأخوذه به واجدین شرایط درصد مشارکت در انتخابات را مشخص می‌نماید لذا نمودار شماره ۳ درصد مشارکت مردم در نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در شهرستان‌های استان گیلان را مشخص می‌نماید. در این میان برخی از شهرستان‌ها آماری بیش از جمعیت واجد شرایط دارند که می‌توان به شهرستان شفت با بیش از ۱۱۲ درصد، ماسال با بیش از ۱۰۹ درصد املش بیش از ۱۰۵ درصد و نیز صومعه‌سرا با بیش از ۱۰۵ درصد را اشاره نمود در این میان شهرستان رشت با ۵۳.۵۷ درصد و پس‌از آن بندر انزلی با ۵۳.۴۱ درصد به‌عنوان شهرستان‌هایی با کمترین مشارکت مشخص شده‌اند.



نمودار ۲. نسبت میزان واجدین شرایط رأی دادن به تعداد آرا مأخوذه (دور نخست) (Author, 2013)



### نمودار ۳. درصد شرکت کنندگان در انتخابات در شهرستان‌های استان گیلان (دور نخست)

(Author, 2013)

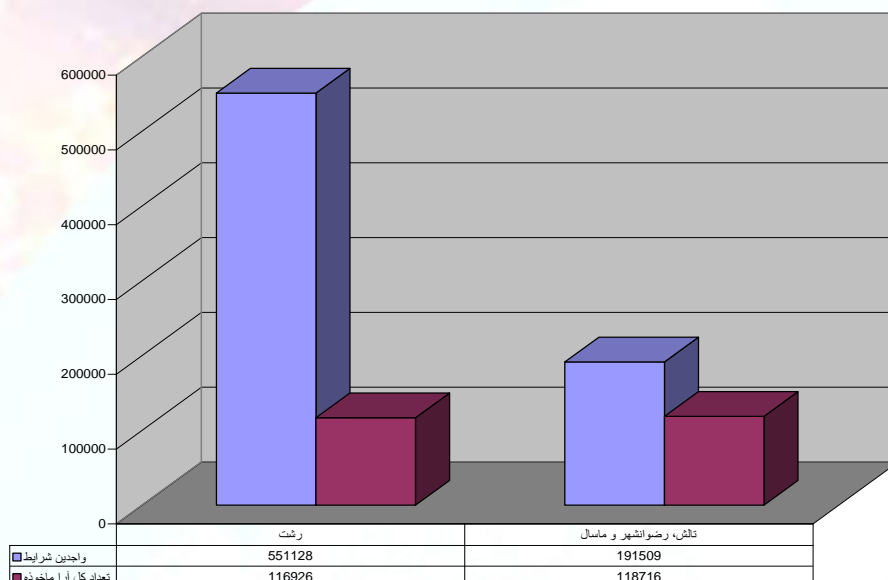
از دلایل عمده مشارکت بیش از ۱۰۰ درصدی برخی از حوزه‌های انتخابیه می‌توان دو دلیل را برشمرد:

۱- انگیزه‌های انتخاباتی و رقابت‌های شدید کاندیداها که منجر به حضور اکثریتی مردم پای صندوق‌های رأی شده است.

۲- رأی دادن ساکنین حوزه‌های انتخابیه مجاور، در شهرستان‌هایی که مشارکت در آنها بیش از یکصد درصد است. (به‌طور نمونه شهرستان شفت به دلیل نزدیکی به مرکز استان و سکونت افراد زیادی از متولدین شفت در رشت به‌خصوص در زمان انتخابات شاهد رجعت و مشارکت آنان در انتخابات حوزه انتخابیه سرزمین مادری یا پدری می‌باشد).

از آنجائی که از میان ۱۶ شهرستان حوزه انتخابیه، در دور اول انتخابات ۱۰ نماینده استان گیلان انتخاب شدند اما در شهرستان‌های رشت تعداد دو نفر و مجموع شهرستان‌های تالش، رضوانشهر و ماسال تعداد یک نفر از نمایندگان مشخص نشده و انتخابات به دور دوم کشیده شد.

برای دور دوم رقابت در شهرستان رشت میان چهار نفر و در شهرستان‌های تالش، رضوانشهر و ماسال رقابت میان دو نفر برگزار شد که نتایج تجمعی به شرح نمودار شماره ۴ نمایش داده شده است.



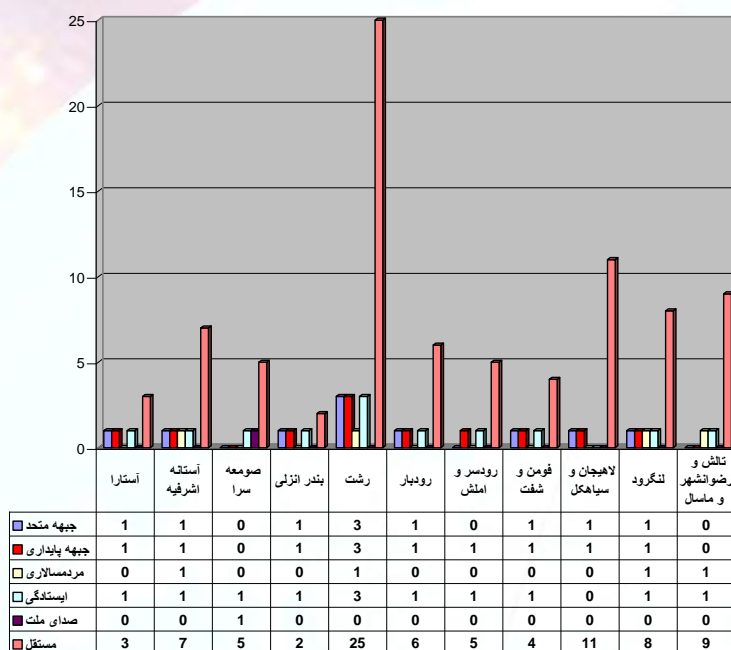
**نمودار ۴.** نسبت واجدین شرایط به کل آرا مأخوذه در دور دوم انتخابات (حوزه انتخابیه رشت و تالش)  
(Author, 2013)

میزان مشارکت واجدین شرایط دور دوم در حوزه‌های انتخابیه رشت و تالش (سه شهرستان) به ترتیب ۲۱.۲۱ درصد و ۶۱.۹۹ درصد می‌باشد.

### تحلیل نتایج حزبی و گروهی انتخابات

با توجه به فهرست بندی جبهه‌های سیاسی و احزاب در نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در کشور به تبع توافقات صورت پذیرفته شده مبنی بر کاندیداهای شهرستان‌ها ۵ جبهه و حزب عمده کشور اقدام به معرفی نامزدهای انتخاباتی خود نمودند. با توجه به شدت رقابت‌های انتخاباتی و نیز لابی‌های سیاسی شکل گرفته، اسامی برخی از کاندیداها در لیست‌های انتخاباتی جداگانه به‌طور مشترک وجود دارد.

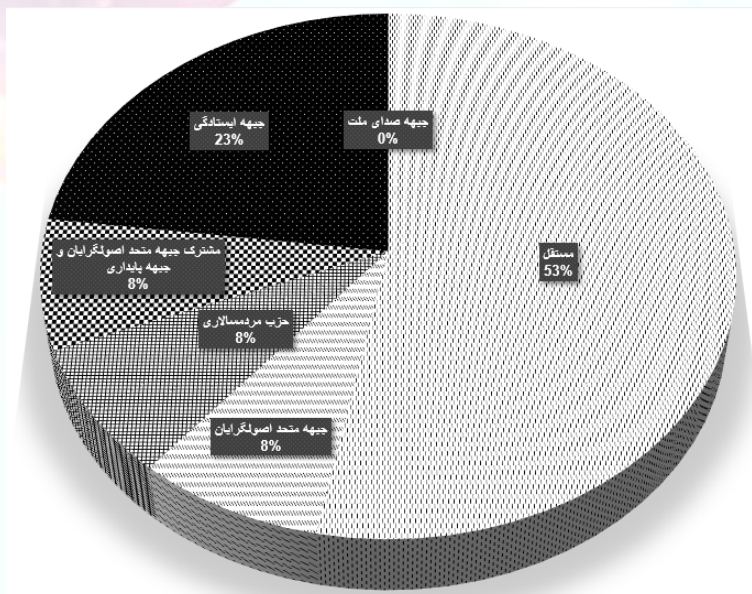
نمودار شماره ۵ نشان‌دهنده پراکندگی لیست‌های گروه‌ها و جبهه‌های سیاسی در نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی می‌باشد. بررسی آماری پراکندگی کاندیداها با گرایش‌های گروهی و حزبی نشان می‌دهد جبهه ایستادگی، جبهه پایداری، جبهه متحد اصولگرایان به ترتیب از بیشترین تعداد کاندیداها و نیز حزب مردم‌سالاری و جبهه صدای ملت از کمترین تعداد کاندیداها برخوردار بودند که این موضوع بیانگر توافقی‌های صورت پذیرفته شده میان کاندیداها و گروه‌های سیاسی است. از سوی دیگر وجود طیف مستقل نیز درصد زیادی از کاندیداها را شرکت‌کننده در انتخابات مجلس را نشان داده است.



**نمودار ۵.** کاندیداها به تفکیک لیست احزاب و گروه‌های سیاسی و حوزه‌های انتخابیه (دور نخست) (Author, 2013) با توجه به داده‌های موجود و برگزاری نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در شهرستان‌های استان گیلان رقابت‌ها تا ساعت ۲۲ روز ۱۲ اسفند ۱۳۹۰ تمدید و آراء مأخوذه نشانگر چگونگی وضعیت پیروزی یا شکست گروه‌ها و جبهه‌های مختلف سیاسی در راه‌یابی کاندیداها معرفی شده به مجلس بود. نمودار شماره ۶ نشان‌دهنده این موضوع می‌باشد.

دور دوم انتخابات تغییرات لیست‌های ارائه‌شده را به همراه داشت. به دلیل کاهش تعدادی رقبای انتخاباتی در حوزه‌های انتخابیه رشت و تالش به ترتیب به ۴ نفر و ۲ نفر، گروه‌ها و جبهه‌های سیاسی حول افراد موجود اقدام به ارائه لیست‌های انتخاباتی نموده و حتی افرادی جدید در لیست‌ها وارد و یا حذف شدند. جبهه متحد اصولگرایان در حوزه انتخابیه رشت دو نفر از سه نفر اعلام‌شده قبلی را به‌عنوان کاندیداها خود معرفی نمود، جبهه پایداری لیستی مشابه جبهه متحد اصولگرایان ارائه کرد. جبهه ایستادگی نیز دو نفر از سه نفر کاندیدای قبلی خود را به دلیل راه یافتن هر سه به دور دوم در حوزه انتخابیه رشت معرفی نمود. همچنین در حوزه انتخابیه تالش، جبهه متحد اصولگرایان و جبهه پایداری اقدام به معرفی فرد جدید مشابهی نمود و نیز حزب مردم‌سالاری و نیز جبهه ایستادگی نیز یکی از کاندیداها راه‌یافته به دور دوم را مشابه یکدیگر معرفی نمودند. صدای ملت نیز در این دوره از انتخابات هیچ لیستی در دو حوزه انتخابیه گیلان ارائه ننمود.

بر اساس داده‌های موجود از جامعه آماری رأی‌دهندگان و نیز تطابق رأی‌های مأخوذه کاندیداها و وضعیت حزبی و گروهی منتخبین، نمودار شماره ۶ ترسیم گردیده که در آن میزان موفقیت هر یک از احزاب و گروه‌ها را در راه‌یابی کاندیداها معرفی شده در مجموع دور اول و دوم نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در استان گیلان را مشخص می‌نماید.



نمودار ۶. تعیین درصد موفقیت احزاب و گروه‌ها در نهمین دوره انتخابات مجلس در استان گیلان (Author, 2013)



نقشه ۱. نقشه شماتیک پراکندگی نمایندگان منتخب در انتخابات به تفکیک حمایت حزبی و گروهی (Author, 2013)



### ۳. نتیجه‌گیری و دستاورد علمی و پژوهشی مقاله

صرف‌نظر از عوامل مهمی چون تعیین صلاحیت‌های داوطلبان که خود به‌عنوان متغیر مهمی در مشارکت انتخاب‌کنندگان همواره تأثیرگذار بوده است در این مقاله تلاش شده تا به وضعیت رفتار انتخاباتی انتخاب‌کنندگان در حوزه‌های انتخابیه استان گیلان در انتخابات مجلس شورای اسلامی، از حیث جریان‌ات سیاسی مؤثر بر انتخابات، اقلیم، سکونتگاه‌ها و... پرداخته شود. لذا هرچند که مبحث نظریه‌های معطوف به انتخاب، خود در شکل‌گیری رفتارهای انتخاباتی به‌ویژه با ماهیت امر انتخاب، نقش به‌سزایی دارد اما نمی‌توان سایر متغیره‌ای گفته‌شده را بی‌اهمیت شمرد. به همین ترتیب احزاب، گروه‌های سیاسی رسمی و غیررسمی و حتی جریان‌ات به وجود آمده انتخاباتی نقش به‌سزایی در انتخاب، انتخاب‌کنندگان دارند.

اهمیت تجزیه‌وتحلیل فرایندهای انتخابات می‌تواند علایق سیاسی انتخاب‌کنندگان و نیز ابعاد رقابت‌های انتخاباتی را مشخص سازد. هر دولتی برای آنکه بتواند زمینه مشارکت فعال در انتخابات را فراهم کند می‌بایست درک درستی از انتخابات‌های گذشته داشته باشد همچنین احزاب سیاسی برای پیروزی در رقابت‌های سیاسی مانند انتخابات نیاز دارند تا علایق انتخاباتی و فرایندهای دخیل در امر انتخابات را درک کنند که این امر به‌واسطه شناخت سلیقه سیاسی مردم در ادوار گذشته و نیز مؤلفه‌های تأثیرگذار بر آن خواهد بود.

توجه به مشارکت بالای شهروندان در دور اول نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در گیلان که در آن حدود ۷۷ درصد منتخبین تعیین وضعیت شدند، در دور دوم انتخابات به دلیل شرایط اقلیمی (فصل کار کشاورزی) و نیز کاهش تعداد کاندیداها و سلیق سیاسی، (در رشت به چهار نفر و در حوزه انتخابیه تالش به دو نفر) نسبت به دور اول مشارکت‌ها کاهش چشمگیری داشته است. از این‌رو با توجه به وضعیت حزبی و حمایت‌های گروه‌های سیاسی از کاندیداها و تطابق آن با سه نظریه ایدئولوژی مسلط، انتخاب عقلایی و نظریه هویت حزبی و جناحی موارد ذیل استنتاج می‌گردد:

۱- از آنجائی که غالب احزاب و گروه‌های سیاسی شرکت‌کننده در انتخابات داعیه اصولگرا بودن را داشته‌اند لذا تفکر حاکم بر نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی ایران در استان گیلان نشات گرفته از جریان اصولگرایی بوده است هرچند که جریان‌های (حزب‌ها و گروه‌های سیاسی) اصلاح‌طلب و مستقل نیز این انتخابات را تحت شعاع خود قرار دادند. همچنین اغلب کاندیداها مستقل نیز دارای تفکراتی اصولگرایی بوده که به دلیل محدودیت‌های کمی لیست، در حوزه‌های انتخابیه ملاک نفوذ و احتمال انتخاب شدن، برای معرفی توسط احزاب و گروه‌های سیاسی مدنظر قرار گرفته شد.

۲- در بررسی نظریه انتخاب عقلایی از آنجائی که بیش از ۵۳ درصد از منتخبین استان گیلان به شکل مستقل به مجلس نهم راه‌یافته‌اند لذا نمی‌توان رأی‌های مأخوذه را به طور قطع از نظریه هویت حزبی و جناحی دانست چرا که جبهه متحد اصولگرایان ۸ درصد، اشتراک منتخب جبهه پایداری و جبهه متحد اصولگرایان ۸ درصد، جبهه ایستادگی ۲۳ درصد و نیز حزب مردم‌سالاری ۸ درصد در نمایندگان انتخاب‌شده سهمیم بوده‌اند. بنابراین در استان گیلان پس از نمایندگان مستقل، جبهه ایستادگی انقلاب اسلامی با ۲۳ درصد بیشترین حضور نمایندگان را در مجلس شورای اسلامی به خود اختصاص داده است.

۳- بنابراین شهروندان مشارکت‌کننده در نهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در استان گیلان رفتارهای انتخاباتی خود را بیشتر به سمت نظریه انتخاب عقلایی و کارکردگرایی افراد جهت نیل به منافع استانی معطوف داشته‌اند.



## منابع و مأخذ

1. Alef web site (2009): Osolgeraei, <http://alef.ir/vdcfjjdj.w6dmyagiw.html?43414> [In Persian]
2. Attarzadeh, Mojtaba and Tavasoli, Hossein (2010) Analysis of electoral behavior of citizens in Isfahan City (Before the ninth parliamentary elections) Journal of Policy and international of IAU shahreza Branch, 2<sup>nd</sup> year, No.5 [In Persian]
3. Blacksell, Mark (2010) Political Geography, translate by: Mohammadreza Hafiznia & other, Tehran: Entekhab Published [In Persian]
4. Darabi, Ali (2009) The theoretical foundations of the electoral behavior of citizens in Iran, Journal of Communication research, 16<sup>th</sup> year, No.1 [In Persian]
5. Estadegi Front Website (2010): <http://istadegy.com/intro.html> [In Persian]
6. General Office of Civil Registration (2013) Letters sent to the Governor of Gilan [In Persian]
7. Giddens, Anthony (2002) Sociology, Translate by Manochehr Saboori, [In Persian] Tehran: Ney Published
8. Gilmartin, Mary (2009) Definition: Better than a Dictatorship, but not always Radical, edits by: CAROLYN GALLAHER and other, Published by SAGE
9. Gregory, Derek and other (2009) The Dictionary Human Geography, 5th edition, Published by: WILEY- BLACKWELL
10. Hafiznia, Mohammadreza and Kaviani Rad, Morad (2004) New Approaches in Political Geography, Tehran: Samt Published [In Persian]
11. Kaviani Rad, Morad (2007) Geography of Election, Strategies studies Quarterly, Volume 10, Issue 37, Autumn 2007
12. Ketabi, Mahmoud (1995) Basics of Politics and new government, Isfahan: Golbahar Published. [In Persian]
13. Molla Hosseini Ardakani, Reza (2007) Analysis of changes in electoral districts in Yazd province: <http://www.yazdfarda.com/news/1391/03/7993.html> [In Persian]
14. Osolgraei United Front Website (N.D): [www.jebhepaydari.ir/main/index.php?Page=definition&UID=1034](http://www.jebhepaydari.ir/main/index.php?Page=definition&UID=1034) [In Persian]
15. Pattie, Charles and R. Johnston (2009) Electoral Geography, published by Elsevier
16. Paydari Front Website (2011): [www.jebhepaydari.ir/main/index.php?Page=definition&UID=1034](http://www.jebhepaydari.ir/main/index.php?Page=definition&UID=1034) [In Persian]
17. Pishgahi fard, Zahra and shoshtari, Seyed mohammad javad (2008) Geographical Bases of the eighth edition of the popular vote in parliamentary elections, [In Persian], Journal of Geopolitics, 4<sup>th</sup> years, No.2
18. Pishgahifard, Zahra (1993) Introduction of Election Geography, Geographical researches Journal, [In Persian], University of Tehran, No.33
19. Rezvani, Mohsen (2007) Analyze of Behavioral Election, [In Persian], Maerefat journal, No.123





20. Tabnak Website (2011) list declaration of Osolgaraei in 24 Governor:  
<http://www.tabnak.ir/fa/news/228742/> [استان ۲۴- ایران - مردمسالاری در - ۲۴ استان  
In Persian]
21. Tjali Basirat website (2011) Mainstreaming election 1:  
<http://tajalibasirat.ir/203/۱/> [جریان - شناسی - انتخابات - ۱  
In Persian]
22. Tjali Basirat website (2011) Mainstreaming election 2:  
<http://tajalibasirat.ir/203/۲/> [جریان - شناسی - انتخابات - ۲  
In Persian]





## Geographical Analysis of Electoral Behaviors in the Elections of the Islamic Consultative Assembly (Case Study of the Ninth Election of Gilan Province)

Sajad Karimi Pashaki<sup>1</sup>; PhD in Political Geography, PhD Student of Public Law at Islamic Azad University, Science Research Branch, Tehran, Iran.

### Abstract

The study of electoral behaviors is one of the important issues in political geography, which shows the course of popular participation in the field of macro decision-making using geographical structures. Always explaining how the election campaigns from the campaign to after the vote can reflect the behaviors and frameworks accepted by citizens in public participation. Therefore, researchers in the field of geopolitics try to find a significant relationship between the number of votes of candidates and the geographical environment of their activities and also examine the existing political spectrums in their success or failure. The analysis of the electoral behaviors of the citizens of Gilan in the ninth term of the Islamic Consultative Assembly elections and the stance of the political spectrum on this issue show the role of some political groups and currents in the country. In terms of the support of political groups, it can explain the electoral behaviors of the citizens of Gilan. This applied research with descriptive and analytical methods and statistical comparisons examines the nature of electoral behaviors of Gilan citizens in the ninth term of the Islamic Consultative Assembly and tries to answer the question that the electoral behaviors of Gilan voters in the ninth term of the Islamic Consultative Assembly Elections Which theory of electoral behavior does it agree with? Therefore, the results indicate that the electoral behaviors of Gilan voters are consistent with the pattern of rational selection and functionalism of candidates.

**KEYWORDS:** Election's Geography, Islamic parliamentary, Electoral Behaviors, Political Factions, Public Participation.

---

1.sajadkarimipashaki@gmail.com